4.10.2022

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

Mmv@eduskunta.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI JÄTELAIN MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätalousvaliokunta keskiviikko 05.10.2022 klo 09.30 / HE 141/2022 vp / Lausuntopyyntö

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Päivittäistavarakauppa PTY ry:ltä lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi jätelain muuttamisesta. PTY kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa seuraavaa:

Kulutuksen vähentämistoimet
Pidämme hyvänä sitä, että tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämistä koskevan direktiivin (SUP-direktiivi) 4 artiklan edellyttämä tiettyjen kertakäyttöisten elintarvikepakkausten ja juomamukien käytön kulutuksen vähentäminen toimeenpannaan Suomessa vapaaehtoisella green deal -sopimuksella. Vapaaehtoinen toimintojen kehittäminen green dealissa sovitulla tavalla on lainsäädäntöä parempi vaihtoehto tilanteessa, jossa yrityksiltä vaaditaan innovaatioita ja uusia ratkaisuja.

Pakkauksen tuottajan määritelmä, 48 §
Kannatamme 1 miljoonan euron liikevaihtorajan poistamista ja tuottajan määritelmän muuttamista ns. palvelupakkausten ja viljelijäpakkausten osalta. Niiden tuottajaksi määriteltäisiin tuotteen valmistaja tai maahantuoja tuotteen pakkaajan tai pakatun tuotteen maahantuojan sijasta. Näin pakkausten tuottajavastuujärjestelmän monimutkaisuutta vähennetään, siitä saadaan kustannustehokkaampi ja käytännössä suurempi osa pakkauksista saadaan jakamaan sen kustannuksia kuin nykyisellä tuottajan määritelmällä toimittaessa olisi mahdollista.

Uusi kustannusvastuu keräysjärjestelmistä ja siivouksesta, 48 b §
Ehdotuksen 48 b §:n mukaan kunnat ilmoittaisivat roskien keräys- ja siivouskustannuksensa vuosittain toukokuun loppuun mennessä Pirkanmaan ELY-keskukselle, joka päättäisi ilmoitusten perusteella tuottajien maksamista korvauksista kunnille.

Esitämme, että esityksessä mainitulle tuottajien, kuntien ja viranomaisten edustajista muodostuvalle, ympäristöministeriön asettamalle seurantaryhmälle annettaisiin tehtäväksi antaa ohjeita ja suosituksia jätehuolto- ja siivoustoimien tehokkaasta toteuttamisesta kunnissa. Seurantaryhmän ohjeiden ja suositusten noudattamisen tulisi olla kunnille korvausten saamisen edellytys. Seurantaryhmälle tulisi antaa myös mahdollisuus tarvittaessa auditoida kuntien toimintoja tältä osin.

Päivittäistavarakauppa ry
PL 340, 00131 Helsinki • Eteläranta 10, 00130 Helsinki
Puhelin (09) 172 860 • viestinta@pty.fi • www.pty.fi

4.10.2022

Tuottajayhteisöön liittyminen, kalastusvälineiden tuottajayhteisön toimiala, 62 §
Vastustamme sitä, että 62 §:än lisättäisiin vaatimus siitä, että *"kalastusvälineiden tuottajayhteisön toimialan on katettava kaikki muovia sisältävät kalastusvälineet."* Pyydys- ja vapakalastus ovat täysin eri aloja ja tuoteryhmiä, puhumattakaan vesiviljelystä. Vielä ympäristöministeriön kesällä 2022 lausuntokierrokselle lähettämä hallituksen esitys olisi mahdollistanut vapakalastustuotteiden tuottajavastuun järjestämisen omassa tuottajavastuuyhteisössään.

Asianomainen lisäys sisältää lukuisia ei-hyväksyttäviä piirteitä, kuten:

- Hallituksen esityksellä luodaan vaarallinen ennakkotapaus, jossa toinen ala laitetaan vastaamaan toisen alan jätteistä. Tuottajavastuun keskeisin perusperiaate on, että kukin vastaa omista jätteistään. Lisäyksestä on syntymässä elinkeinoelämälle täysin ennakoimaton tilanne.
- Lain oikeudenmukainen perusteltavuus kärsii. Vapakalastajille on erittäin vaikeaa perustella, miksi heidän tulee viime kädessä ostamiensa tuotteiden hinnassa maksaa pyydyskalastus- ja vesiviljelytuotteiden jätehuollosta. Tuottajavastuun keskeinen perusperiaate on, että tuottaja riippumatta tuottajavastuullisesta tuotteesta, maksaa vain omien tuotteidensa markkinaosuuden mukaisesti tuottajavastuumaksuja.
- Näin merkittävän muutoksen tekeminen lainsäädäntöön lausuntokierroksen jälkeen edellyttää laajan vaikutustenarvioinnin tekemistä. HE ei sisällä tätä vaikutustenarviointia.
- Vapakalastustuotteiden tuottajat ja viime kädessä suomalaiset vapakalastajat (yli miljoona kansalaista) laitettaisiin maksamaan pyydyskalastus- ja vesiviljelytuottajien jätteistä sekä alojen historiallisesta jätteestä perusteetta.

Esitämme, että 62 §:än ei lisätä yllä kursiivilla mainittua lausetta kalastusvälineiden tuottajayhteisön toimialasta. Sen sijaan tulisi varmistua siitä, että valvovalla viranomaisella on riittävät resurssit huolehtia osaltaan siitä, että pyydyskalastus- ja vesiviljelytuotteiden toimialoja edustavat yritykset liittyvät tuottajayhteisöihin.

Viranomaisresurssit
Tuottajavastuun laajenemisen seurauksena valvontaviranomaisen (Pirkanmaan ELY) tehtävät lisääntyvät voimakkaasti. Valvonnan resurssien riittävyys on tuottajavastuun kustannukset maksaville yrityksille tärkeää vapaamatkustajaongelman rajoittamiseksi.

Kunnioittavasti

PÄIVITTÄISTAVARAKAUPPA RY

Ilkka Nieminen
johtaja

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Päivittäistavarakauppa ry
PL 340, 00131 Helsinki • Eteläranta 10, 00130 Helsinki
Puhelin (09) 172 860 • viestinta@pty.fi • www.pty.fi